

АКЦІЯ В КОРИСТЬ РАЙСИ
РУДЕНКО РОЗГОРТАЄТЬСЯ

Вашінгтон. — Заходи в обороні спочатку зникли, а потім — як виявилось — заарештовані органи КГБ 15-го квітня Райси Руденко, дружини Миколи Руденка, розпочалися в Палаті Репрезентантів стараннями двох конгресменів — Чарльза Догерті і Брасна Донеллі, з рамені нещодавно створеного Ад Гок Комітету Конгресу для Балтійських Країн і України: заходи в її обороні.

До Комітету вже ввійшло біля 30 конгресменів і вони зі свого боку роблять заходи для полегшення долі заарештованої Р. Руденко. Так на руки голови організації, яка працює на полі оборони прав людини в Україні і ності назву Американці за Людські Права в Україні, Ігоря Ольшанівського надійшли нові листи від конгресменів Бернарда Дж. Двасра і Лоренса Кофліна з відповідними прилогами, в яких інформуються про кроки, які вони вже зробили у справі Р. Руденко. Одночасно на адресу Надії Юрків з тієї-ж організації надійшов лист від конгресмена Нормана Ф. Лента, який заявив також стосовно до справи арешту Р. Руденко.

У прилогах — витягах із Конгресового Рекорду в Палаті Репрезентантів написано про успішні виступи кількох конгресменів, які висловили відповідні промови в обороні Р. Руденко і України, помінявшись на Гельсінкські угоди. У довід і сильний промови конгресмен Дваср покликається на шосту річницю Заключного акту в Гельсінках і пригадує каритидну практику в СРСР потоптання гарантій прав людини. Він розповів про Руденків та, про причину теперішнього арешту Райси — за винесення з в'язниці від Руденка кількох його віршів поза цензурою. Цей "злочин" настільки невинний, що тяжко в нього вірити людям, які не знають і з советським кривосуддям і мірять мірками західного правосуддя советські практики. Закликаючи своїх колег приєднатися до оборони Р. Руденко, конгресмен Дваср висловив вимогу до советів перестати переслідувати своїх громадян, бо власне ці переслідування родять незадоволення й неспокій серед населення.

(Закінчення на стор. 3)

А. ГЕЙГ'ЯСОВУЄ ПИТАННЯ
ВІДНОСИН З СССР

Вашінгтон. — Державний секретар Александер Гейг, виступаючи з важливою політичною промовою в Нью-Орліс, Луїзіана, ствердив, що між ЗСА і Советським Союзом може й повинна наступити нормалізація відносин, але цьому на перешкоді стоять советські збройні й протиповітряні сили в світі, включно зі збройними інвазіями.

Цим разом державний секретар вибрав форумом для свого виступу Асоціацію американських правників. Вже в перших реченнях свого виступу він сказав: "Ми мусимо змагатися з Советським Союзом, щоб берегти свободу, але ми також мусимо шукати співпрацю з ним, щоб захищати людство. Наші непродохи різниці в справі людських прав не можуть довести до глобальної катастрофи. В останньому часі ми підняли особливих зусиль в довгому змаганні за детант. Але навіть у часі, коли зміцнюється шукання зняття напруження, інструмент того напруження — советська збройна сила — зміцнюється. Сьогодні советська збройна машина набагато перевищує потреби оборони; а це піднімає рівновагу сил, від якої ми і наші союзники залежимо та загрожує мирові в світі".

Після спокійної аналізи загального положення в світі й напруження, спричиненого неоправданими збройними СРСР, державний секретар Гейг перейшов до представлення американської позиції. Він сказав: "Американський нарід виявив, що він не буде підтримувати несправедливих договорів; що він не погодиться на мілітарну підтримку. Ми хочемо більшої

пошани для самостійності інших з боку Москви. Ми хочемо, щоб Советський Союз підпорядковувався взаємним зобов'язанням таким, як Гельсінкські угоди. Ми хочемо, щоб Советський Союз в меншій мірі послуговувався силою".

Секретар Гейг реально з'ясував глибокі розходження між СССР і Заходом, а навіть цілим світом: "Советський антагонізм до Заходу глибоко закорінений. Ми не можемо розраховувати на зближення советських і західних політичних принципів, чи стратегічних доктрин. Зближення не сміє й не може бути цілком перемовин. Ми й наші європейські союзники запропонували розпартіційний комплекс заходів в Європі, цілком якого є створити дієві можливості зменшення неспівпадіння щодо характеру й цілей мілітарних заходів другою стороною".

На думку Гейга советська агресивність довела до того, що, як він висловився: "Москва придбала собі ворожисті і страх багатьох неопределених народів. Колишні її віддані союзники Китай став протиником усіх советських намагань досягнути гегемонію".

Москва доставляє Анголі
модерну зброю

Луанда, Ангола. — До порту в Луанді прибувають чораз частіше советські кораблі, що їх виваляють уночі спеціально підібрані групи портів робітників. Йдеться про транспорту зброї з СССР, серед якої є зовсім модерні типи, яких дотепер в середній Африці ще ніяка країна не мала. Факт цей у пов'язанні з іншими викликує стурбованість серед інших країн того континенту та серед держав, які зацікавлені в мирній співпраці з країнами тієї частини Африки.

Головнокомандуючий південноафриканських збройних сил генерал Чарльз Ллойд повідомив, що ангольські військові частини на кордоні з Південноафриканською республікою дістали до своєї диспозиції радаровий захист вздовж кордону, протилетунські ракети та інші роди модерної зброї. Так само розміщено тут деякі частини кубинського експедиційного корпусу, який дотепер оперував в північній частині і в середині Анголі.

Інформанти генерала Ллойда викликали чимале порушення серед населення Південноафриканської республіки, яке намагалося припинити міністер оборони тієї країни генерал Магнус Малайн. Він заявив, що "хоч покищо небезпеки війни в районі Анголі й прилягаючих просторів не перебарчується, але існує безумовна потреба покращити нашу оборонну систему".

Зокрема присутність кубинців в тому обширі вимагає пильної уваги. А модерні советські зброї на півночі від своєї границі Південноафриканська республіка мусить протиставити зі свого боку відповідну зброю й технічні засоби.

Пляни й різні заходи Москви в тій частині світа вже від довгого часу насторожували американські урядові кола. Уряд президента Рональда Регена вислав туди військовополітичну місію високого складу з дорученням перевірити стан і запропонувати відповідні проти заходи. В рамках того доручення вкладалися також заходи для усунення кунішів з Африки, де вони є постійним елементом неспокою, ферментів і заворушень. Витворена критична ситуація породила гарячі дебати в уряді прем'єра В. Боти, який намагається устояти тривожні настрої серед населення, яке вимагає конкретних протизаходів.

"СОЛІДАРНІСТЬ" ЗАКЛИКАЄ
ДО ПРИПИНЕННЯ СТРАЙКІВ

Варшава, Польща. — Станіслав Кая, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, виступаючи у першому дні наради нового Центрального Комітету ПОРП обраного на надзвичайному з'їзді в липні ц.р., заявив, що демонстрації робітників і нові розрухи можуть створити нову трагічну для Польщі ситуацію. При тому він перестерігав польське робітництво безпосередньо, а вільну профспілку — "Солідарносьць" — посередньо, що вони нестинуть повну відповідальність за можливі трагічні наслідки, які створяться напевно у висліді масових страйків.

Вміжчасі Крайовий комітет вільної профспілки, "Солідарносьць" розіслав звернення до відділів і всього робітництва, у якому закликається припинити страйки, щоб таким чином дати змогу урядові налагодити господарську ситуацію і зліквідувати харчову недостатню в Польщі.

Кая покликався декілька разів під час свого виступу на конституції Польщі і кримінальні закони і заповів, що в випадку неспокій уряд не амітє іншої можливості, як карати винних. "Польські вулиці сьогодні стали неспокойними", — заявив Кая, погрозуючи, що уряд робитиме все можливе, щоб відержувати спокій.

Але, як кажуть політичні спостерігачі, не про спокій йдеться. Йдеться про недостатню харчових продуктів, які під теперішню пору є причиною робітничих розрух. В Гданську вже другий день підірвані вулиці на ради Крайового комітету вільної профспілки "Солідарносьць" з участю представників уряду, завданням яких є знайти вихід із загрозливої ситуації. Лідери профспілки розглядали також острого прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського про можливість запобігання страйків, тобто про життя сили проти робітників, що, на думку західних аналітиків, створило б справжню кризу в Польщі, а може навіть інтервенцію військ

У світі

НАГРОМАДЖУЮТЬСЯ ДОКЛАДНІШІ ВІДОМОСТІ про виниклих у смерті шведського дипломата Рауля Валленберга, який пропав без вісті в перших днях советської окупації Будапешту під кінець Другої світової війни. Рауль Валленберг був першим секретарем шведської амбасди під час окупації в Будапешті німцями і тоді він в порозумінні зі своїми захисниками займався допомогою загроженім жидам у їхньому виході за кордон. Був це час посилення акції для остаточної ліквідації жидівського населення, тобто фізичного знищення всіх жидів, коли жиди в Мадярищині прийшли на чергу за жидами з інших європейських країн. Після знищення Валленберга советські офіційні органи, включно з міністерством закордонних справ, подавали, що вони нічого про нього не знають. А коли появились подтвержденні дані, що він був советським органом арештований і перебував в різних тюрмах СССР, тоді Москва призналася, що він був арештований, але, 1947 року помер на серцевий удар". Сьогодні кружляють різні вістки про нього, є деякі свідки, які бачили його вже роки після 1947 в різних тюрмах СССР, а дехто стверджує, що він ще далі живе й перебуває в тюрмах СССР. Тепер до Ізраїля прибув колишній старшина советської армії Яків Леонідович Менакер, який стверджує, що в часі арешту Валленберга перебував на Мадярищині в тій самій формации, в якій був Леонід Брежнев та що він має докази про співучасті і співвину Брежнева в арешті Валленберга. Шведський уряд поновив слідство у цій справі.

ІЗРАЇЛЬСЬКА АМБАСАДА в Вашингтоні повідомила, що Уряд ЗСА погодився віддати цього четверга два літаки Ф-15 до Ізраїля. Американські чиновники potwierдили це й заявили, що після доставки до Ізраїля технічно передового типу Ф-15, немає сенсу стримувати доставку Ф-16, які є подібні до Ф-15, а тільки дещо менше висопані в електронічну апаратуру і технічне владштування. Одночасно з тим речники Державного департаменту висловили думку, що в новому плані Савдівської Арабії багато дечого є повторенням попередніх плянів і пропозицій.

УРЯД РЕСПУБЛІКИ КОЛОМБІЯ ОФІЦІЙНО повідомив, що на початку наступного року він вишле кур'єрські піхоти в склад міжнародної формации для захисту півострова Синай. У порівнянні з повним числом тієї формации чисельна участь Колумбії буде дуже високою. Ціла формация матиме не багато понад 2,500 вояків, що рівняється приблизно п'яти кур'єрами мирного стану. Однак кур'єрські піхоти цієї країни має значно більше число вояків, бо понад 800 і якщо Колумбія вислала б повне число, тоді вона матиме приблизно одну третю числа цієї формации. В слід за нею зголосив свою участь у міжнародній формации на півострові Синай також Уругвай. Міністер закордонних справ Уругваю Естаніас Вальдес опублікував комунікат, що Уругвай вишле значне число своїх вояків, але не подав скільки.

ЛЕТУНСЬКИЙ ТРАНСПОРТ
УНОРМОВУЄТЬСЯ

Вашінгтон. — Хаос на великих летунських транспорт між ЗСА і Європою поволі повертають до нормальних умов. Безпека в летунському русі, як заявляють компетентні керівники, є прийнятні в такому самому стані, як перед страйком, якщо не в кращому. Але спілка американських летунських контролерів продовжує нелегальний страйк.

Припинення бойкоту канадськими летунськими контролерами на летовищі в Гандері було великою перемогою федерального уряду. Воно також перерішило ступневу нормалізацію трансатлантичного летунського транспорту і значно облегчило умови внутрішнього летунського транспорту обидвох країн. Як страйк американських контролерів летунського руху, так і страйк їхніх канадських колег на летовищі в Гандері був нелегальний. Канадські контролери мотували свою участь у страйковій акції умовами безпеки на американських летовищах, які мали б загрозувати пасажиром. Для перевірки тих умов покликано спільну комісію, зложену з представників федерального уряду та юніі контролерів, яка їх перевірятиме.

Канадський міністер транспорту Жан Люк Пеллєґейні й рішучими протизаходами припинив наростання труднощів і далішні комплікації. Він оцінив, що нелегальний страйк контролерів, коли їх негайно не припинити, або їм не протиставитися, фактично зроблять громадськість обидвох країн і державні

В тій ситуації вигляди на поворот страйкуючих до праці невеликі. Насамперед при новій системі число контролерів і людської обслуги буде значно менше, як перед тим. Крім цього урядові чиновники найняли до праці поважне число нових контролерів, далішних перешкодах, а спеціальний персонал до обслуги компюторів уже раніше тренуваний і заправлений до праці. Накінце число контролерів на американських летовищах на багато перевищувало потрібну кількість працівників.

В Америці

СТЕЙТОВІ УРЯДИ ВДОВОЛЕНІ РІШЕННЯМ Адміністрації президента Рональда Регена, яка плянує вже в найближчому майбутньому передати стейтам і містам нечинні сьогодні мілітарні бази і забудовування. У зв'язку з перенаселенням у багатьох в'язницях ЗСА, стейти плянують перебудувати федеральні будинки і бази у в'язниці. Про плян федерального Уряду повідомив Едвін Міз, дорадник президента Регена, під час його виступу на конвенції Американської асоціації правників.

ТЕЛЕВІЗІЙНА СІТКА ЕЙ-БІ-СІ І КОРПОРАЦІЯ Вестінггауз плянують проголосити плян про встановлення телевізійної програми, яка на протязі 24-ох годин передаватиме новини, подібно, як це їх передають досі дві телевізійні станції та багато радіових станцій. Програма почала б діяти весною в 1982 році. Проголошення наступило у хвилині коли стало відомо, що Федеральний Уряд дасть дозвіл корпораціям ЕЙ-БІ-СІ, ЕН-БІ-СІ і СІ-БІ-ЕС та іншим великим радіо і телевізійним компаніям можливість конкурувати між собою, вживаючи для цього останні винаходи технології і підготовки програм.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПРОКУРАТОР ВІЛЛІЯМ ФРЕНЧ Смит, виступаючи на конвенції Американської асоціації правників в Нью-Орліс, Луїзіана, заявив, що Адміністрація президента Рональда Регена плянує в скорому часі змінити деякі види кримінальних законів для більш ефективної боротьби зі злочинством. Смит підкреслює, що вже в скорому часі у Вашингтоні збереться спеціальна комісія на чолі з колишнім головним прокуратором Гриффіном Беллом і губернатором стейту Ілліной Джеймсом Томпсоном, щоб докладно обміркувати ситуацію та розглянути пропозиції стейтів у цій справі. Американське кримінальне законодавство вже давно потребує реформи, — заявив Смит, — бо дуже часто злочинці прикриваються конституцією і законами і оминають покарання, хоч у своїх злочинах вони шліком не думали, що саме конституційне право мають ті, які були жертвами їхнього злочину. В подібному тоні говорив на цій конвенції віцепрезидент Джордж Буш, домагаючись збільшення прав для службовців Федерального Бюро Інвестицій і судівництва.

ЗАСТУПНИК ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ Для справ Південної Америки Томас Ендерс поїхав до Нікарагуа, щоб на місці перевірити ситуацію і переговорити з лідерами марксистського режиму сандіністів можливість відновлення співпраці зі З'єднаними Стейтами Америки. Адміністрація президента Рональда Регена, як відомо, припинила економічну допомогу сандіністам з тієї причини, що вони підтримували марксистських повстанців в Ель Сальвадорі і перепачували отриману з Куби зброю. Ендерс перебуватиме в Нікарагуа два тижні і має заплановані зустрічі з найвищими чиновниками теперішнього режиму.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА НАПРУЖЕНІ ВІДНОСИНИ між З'єднаними Стейтами Америки і Советським Союзом і гострі заяви обидвох урядів, лідери — президент Рональд Реген і генеральний секретар ЦК КПСС та голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнев — обмінялись недавно приязними листами у яких, — як стверджують поінформовані у Вашингтоні особи, — були порушені справи політики детанту, далішні евентуальні переговори про обмеження стратегічної ядерної зброї і торговельних відносин між обидвома надпотогами. "Існує діалог, — кажуть у ватінгтонських кругах, — але розсяни не люблять того, що говорить сьогоднішня Адміністрація Регена і тих проєктів, які вона пробує реалізувати".

Молоді бандуристи таборували дев'ятий раз
на Оселі Одум-у „Київ”

Акорд, Н.Й. (О.Ш.). — Жива — це той період, коли люди збирають плоди своєї праці в різних формах: матеріального надбання або плоди своєї духовної творчості. Кожний виступ хору, артиста, музиканта — це його жива. Всі вони косярі і жінці, які з гордістю передають свої плоди для насолоди глядачів. От таких косярів-жінців тридцять вісім було на суміській оселі „Київ” протягом двох тижнів на Кобзарському Таборі. А в суботу, 1-го серпня, там же були кінцеві жива, бо початкові — були на Союзахі 29-го липня 1981-го року.

Склад табору

Це був дев'ятий Кобзарський Табір тут влаштований проводом Об'єднання Демократичної Української Молоді під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т.Г. Шевченка. Цьогорічний табір підготував і передав під команду, яка складалася включно з молодшою генерацією ОДУМ-у на чолі з А. Непрієм, командантом, і Наталією Павленко, заступником. Вже на таборі включено до команди з таборовиків бунчужно

го: М.Івасиків, і бунчужну Й.Бучко.

Перші кобзарські табори — це були єдині табори такого роду, які в той час влаштувала яканебудь молодеча організація. Посіяне зерно впало на плідний ґрунт і з нього почали проростати нові паростки. І так у цьому році в різних місцях востані ЗСА і Канади перебудовують понад шість кобзарських таборів, між ними на другій одумівській оселі „Україна” в Лондоні, Онтаріо, від 2-го серпня до 16-го серпня. Отже жива з посіяного зерна ОДУМ-ом вдалася на славу.

На цьому Кобзарському Таборі була українська мова, яка відчувала любов до свого рідного національного інструменту, використовуючи частину свого літнього відпочинку для мольової і наполегливої праці. Тут була мова з різних мистецтв ЗСА: Нью-Йорк (члени Школи Кобзарського Мистецтва), Сиракузи, Філадельфія, Рочестер, із стейтів Нью-Джерсі, Нью-Йорк, Коннектикут, та з інших місць. В таборі були одумівці, пластуни, сумівці й інша молодь. Всі вони були разом — вчилися, роззажались, знайомилися, і всі віддано працювали під досвідченим

проводом мистецького керівника Кобзарського Табору Оксана Метулійської з Ст.Кетеринс, Канада. Інструкторами були — М.Дейчаківський, І.Качур, Л.Копич, І.Заверішська, П.Мельничук і Т.Махлай.

Микола Дейчаківський у своєму слові подяки батькам і присутнім жартома сказав учасникам: „Протягом останніх двох тижнів я мусів вас терпіти, а ви мене, але разом ми багато навчилися...” І справді, в праці з бандурою треба багато уваги, вперстості, наполегливості, відданості, а найголовніше — терпіння вправляти.

Склад учасників табору був різноманітний. Між ними були такі, що вже довгий час тримають бандуру й не одні вже збирали жива своєї праці; але були також і такі, які вперше своїми юнацькими, а деякі ще дитячими пальцями торкали струни бандури. Кожний з них присвячував менше, як шість годин денно для гри на бандурі. За свою працю кожен отримав посвідку за успішне закінчення курсу.

Програма

Це був серпневий соняшний день. На одумівській (Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА **SVOBODA**
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-8964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Московська гра в Європі

В імперіалістичних планах Росії Європа займає особливе місце. Росіяни здавна-давня називали Європу «гнилою», «здегенерованою» й іншими подібними епітетами, водночас вони не лише зазирнули добуток європейських народів, але й за всяку ціну намагалися накласти руку на здобутки її культури, багатства, високий рівень життя. Нездібні самі створити того всього, вони намагалися посісти створене іншими народами і ним користуватися.

Російській пропаганді удалося при допомозі західних ліберальних «бессервісерів» закорінити в світі думку, що «Росія веде оборонні війни проти Заходу», що над нею, «завжди висіла загроза зі Заходу» й тому росіяни «боронилися». Того роду американські й європейські «науковці» не бачать, що так «боронившись», росіяни дійшли до Балтичного моря, Варшави, Берліну. Та ще й планують, так «боронившись» — йти до каналу Ля Манш, Атен, Риму і Лісбона. Однак було б несправедливо думати, що вони хотять Європу зруйнувати. Ні вони тільки хотять її заставити для них працювати. І тільки ті, найбільш засліплені ненавистю й завистю, або компетентно зачаджені комунізмом мріють про знищення Європи. Звичайним росіянам вистачає мати перед собою Європу безборонну, плазуючу, готову прийняти кожне упокорення, щоб тільки животіти.

Але цього їй, Росії, ще замало. Вона хоче ще мати гарантію, що в її підкореній Європі в ніякому разі не зародиться спротив, не прийде охота визволитися. І тому Советський Союз приспівно розбудує свою систему модерних ракет, вимірних на Париж і Бонн, Женеву, Рим, Мадрид і Лондон. Тимі ракетами знову ж з «оборонних» міркувань Советський Союз покриває усю Європу від Нордкапу до Гібральтару. Такий стан Москва хоче закріпити й усталізувати натривало. Мати покірну Європу — це перша фаза її планів, яка забезпечить отримання європейської «дані».

Та покірна Європа потрібна Росії ще й для інших її планів. Москва хоче розв'язати собі руки на Заході. Вона хоче бути свідомою до великих ініціатив на Сході, в її конфлікті з Китаєм. Росія забрала Китаєві величезні простори й коштом Китаю вона стала «імперією двох суходолів». І сьогодні вона висить над ним Дамоклевим мечем. Китай же, стиснений на своєму теперішньому просторі, з більшою ретивістю виживлення дивиться на ті простори, бо вони йому потрібні до життя. А Росії вони потрібні, щоб бути імперією. Впровадженні своєї історії росіяни завжди ставилися до Китаю з ненавистю й страхом. А тепер тим більше. І тому вони хочуть його обезвладнити. Але доки вони мають руки зв'язані на Заході, вони не можуть починати великої авантюри на Сході. Шойно, «обеззброївши» Європу, вони будуть спроможні на ту авантюру.

А позбувшись превентивно небезпеки на Сході, завдавши Китаєві таких глибоких ран, що він буде з них лікуватися десятилетиями й сотнями років, Росія буде могла почати другу фазу своєї політики стосовно Європи, тобто диктувати їй умови життя й поведінки. В тому є суть советських «миру і співпраці», які вона пропонує Європі.

Чи Європа бачить це, чи чує зміст голосів з Москви? Ті, що здібні бачити, ті бачать. Сліпі не бачать, а глухі не чують. Ось, наприклад, Віллі Брандт, колишній західнонімецький канцлер, а тепер голова соціалістичного інтернаціоналу дав себе переконати Брежнєву, що слід починати переговори з Москвою на базі пропозицій Москви. А ті зовсім прості: ви своїх ракет не розмішуйте, а ми можемо число — своїх дещо зменшити. Таких як Брандт не переконує цинізм советських лідерів, як оце в перекладі статті італійського комуніста Паоло Буфоліні в московській «Правді», де написано: «В Оттаві була прийнята позиція проголошена ЗСА і Францією: переговори з Советським Союзом можуть початися після того, коли Захід відбуде мілітарну рівновагу з СССР. Оце — ілюзорна й небезпечна лінія (також і тому, що СССР не залишиться пасивним)».

Отже, дуже виразно й ясно: воєнна рівновага — це ілюзорна й небезпечна лінія, як проклямає Москва. Вона хоче своєї переваги. Вона ту перевагу здобула й вона намагася усіма силами не допустити до привернення рівноваги. Москва хоче своєю силою, своїми танками і ракетами здобути політичні концесії. Є в Західній Європі такі, що цього не бачать. Очевидно, не всі. Є і такі, що дивляться на російські пальці й бачать до чого кремлівські лідери стремлять.

Особливе положення Америки в цій ситуації. В Другій світовій війні ЗСА врятували Європу. Після війни своїм пляном Маршалла відбудували її. Тепер захищають її життя й добробут американськими ракетами, збудованими за гроші американських громадян і грудьми американських воєнків. А Брандт і йому подібні нарікають, що американці змушують їх до «занямання такої моральної й політичної постави, яка їм не всмак». Така постава поглиблює взаємне незадоволення й приспівує момент, коли Західна Німеччина, як і ціла Західна Європа, будуть мусіти перебрати на себе головний тягар самооборони, а ЗСА будуть у цьому тільки їм допомагати.

Згідно з американськими підрахунками і оцінками знавців сільського господарства та відносин у Советському Союзі економічно-господарський хаос у СССР не послаб, а навпаки, скоріше поглиблюється і поширюється на всі республіки імперії. Не зважаючи на більш загострені адміністративно-політичні і поліційні заходи кремлівських верховодів, з метою піднести дисципліну на підприємствах та навести лад у сільському господарстві, преса, зокрема закордонна, але тут і там також советська, б'є на сполох, передбачаючи важкий стан у сільському господарстві, поганий стан живих, який у свою чергу відіб'ється на всіх інших ділянках советської економіки.

Голоси інших

У виданні широкопоширеної газети «Нью Йорк Таймс» з 3-го серпня ц. р. появилася довша інформативно-аналітична стаття Джана Ф. Бірнса п. з. «Надіються на великий закуп зерна советами», у якій автор, — не тільки він, бо до цієї теми висловлювалися також інші сільсько-господарники ЗСА, — каже на підставі даних зібраних при допомозі сателітів і осіб, які подорожують по СССР, — що в загальному СССР сподіється зібрати в цьому році не більше, як 200 мільйонів тонн зернових культур. Очевидно, такий

Читачі «Свободи» добре поінформовані про динамічний філіальський Комітет Оборони Національних і Людських Прав України, про його вдалі акції в обороні наших дисидентів на терені Конгресу у Вашингтоні та на інших форумах американського політичного світу, бо на сторінках «Свободи» не раз появлялися про це згадки. В цій статті хочемо вказати на деякі засоби, що ними Філіальський Комітет добивається своїх незвичайних успіхів. Робимо це з цією метою, щоб різні наші комітети та групи оборони наших дисидентів, які існують в інших містах Америки, знали про ці засоби і есентуально їх використовували на своїх теренах.

Передвиборчі кампанії

Перший вартий уваги засіб, що його Філіальський Комітет уживав для здобування допомоги конгресменів, сенаторів та інших виборних урядовців для оборони українського народу — це допомога деяким конгресменам, сенаторам й іншим виборним урядовцям у їхніх передвиборчих кампаніях. Мова тут не тільки про те, щоб обіцати даному конгресменові чи будь-кому іншому українським голоси, але теж активним працювати над здобуттям голосів загалу виборців.

Володимир Левенець

ВІДСТАЛІСТЬ СОВЕТСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ

Збір буде кращий від катастрофального збору в 1979 року, коли було зібрано тільки 179 мільйонів тонн, чи навіть від минулого року (189 мільйонів тонн), але все це становить майже 18 відсотків менше запланованого збору і тому немає навіть сумніву, що комуністична імперія входить у дуже небезпечну, а може навіть загрозливу фазу зниження загального життєвого рівня, не зважаючи на великі закупки харчових продуктів, зокрема зерна, що його СССР закуповує у чотирьох основних країнах: З'єднаних Штатах Америки, Канаді, Аргентині й Австралії.

Самозрозуміло советські господарники стараються закрити справжній стан імперської економіки, про що свідчить хоч б довжелезна стаття у газеті «Молодь України» з 30-го липня ц. р. п. з. «Хода трудової України», в якій урядові пропагандисти заподали цілий ряд так званих «лякованих» цифер не опертих на жадних статистичних даних. Роблячи підсумки виконання державного плану економічного і соціального розвитку Української

ССР тільки у першому півріччі, вони не торкаються ще цьогогорічних живих у республіці, але вже саме наголошування позитивів у советській господарській системі викликає підозріння до заповданих цифер і відсотків, якими так залюбки користуються офіційні імперські чинники. Вони, наприклад, кажуть, що республіка засіяла 33,3 мільйона гектарів землі, але навіть не пробують сказати скільки з цього засіву республіка думає зібрати, бо СССР, після кількадесятирічного господарського планування, з економічної точки погляду, й далі залишається величезним регресивним простором, на якому життєвий рівень населення мало що різнився від часів з-перед індустріалізації.

Партійна кліка

Немає сумніву, що такий стан советської господарської системи, не зважаючи на інтенсивну торгівлю СССР з багатьма західними країнами, привів до усвідомлення Заходу про відсталість комуністичного світу і ліквідації міту про досягнення «Соціалістичної системи». Після основних студій численні

могу у своїй праці дістав філіальський Комітет в останніх місяцях від Советського Союзу, який допоміг комітетові здобути нових приятелів із посеред американських конгресменів. Як це сталося? Два приклади: У травні ц. р. конгресмен Лоренс Коглін, на прохання Комітету, намагався говорити телефонічно з Миколою Руденком або бодай з адміністрацією табору, в якому Руденко перебуває, але даремні були його зусилля. 21-го липня ц. р. конгресмен Джеймс Койн старався говорити з Раїсою Руденко, і коли це не вдалося, робив усілякі старання, щоб дещо довідатися про неї від советських властей. Обидва конгресмени стрінулися із таким круїтством, брехнею і саботуванням, що це було для них кращою едукцією як будь-які наші зусилля з'ясувати їм советську дійсність. Після цього досвіду зі советською системою, оба вищезгадані конгресмени стали добрими приятелями Комітету і завжди знаходять час допомогти Комітетові у його акціях. Бюро конгресмена Когліна заздало і розісладо до преси комунікат, у якому описаний досвід конгресмена із советською телефонічною службою, із міністерством внутрішніх справ у Москві, зі советською амбасадною у (Закінчення на стор. 4)

Здебільше ми стараємося здобути допомогу для наших акцій в обороні прав України від конгресменів, чи інших виборних репрезентантів і урядовців, не даючи їм нічого в заміну. Через те їм допомагає, що ми одержуємо, є, звичайно, незначна і нетривала. Стараймося у кожній виборчій окрузі присвячувати більше уваги виборчим справам, творим малі але активні групи, які працювали б для найкраще підхожих нам кандидатів у передвиборчих кампаніях і цим здобудемо велику і тривалу допомогу для наших акцій.

Москва і комітети

Хоч як воно парадоксально звучить, значну допо-

Івасюка не забувають

Як повідомляють з України, на могилу замученого композитора, сл. п. Володимира Івасюка у Львові, численні відвідувачі складають квіти, вінки та часто залишають невідписані листи-вірші, у яких висловлені патріотичні почування і любов до пам'яті загиблого. Нижче подаємо кілька таких віршів, що були покладені на могилі незабутнього пісника в липні цього року. Вони оточують дорогою дісталися до «Свободи». — Ред.

ПАМ'ЯТІ В. ІВАСЮКА

І.
Зажурилася смерека на крутому схилі,
Затужила «чиста вода», з гір несучи хвилі;
Похмуріла квітка цвіста, «червона рута»,
Бо у краю буковинським замком трагедія трембіла.

Замовк дзвінкий водограй та струни гучні,
Бо Володі урвалися літа молодії.
Спи спокійно, брате милий, сину України,
У віках твої цвітнуть золоті перлини.

Сумує уся Україна: дорослі, старі і малі,
Бо квіт України найкращий лежить у глибокій землі.

II

Сьогодні прийшли ми до Тебе, Володиму,
Щоб низько вклонитися, брате, Тобі.
Чому так рано ліг Ти в могилу,
Чому б не складали Тобі ще пісні?
«Водограй» і «Червону руту»
Вже співають дорослі й малі.
Ти пішов і залишив нам смуток
По усій українській землі.

Тебе ворог довів до могили
Думав — пісня замовеє Твою,
Але пісня все рветься і лунає,
Як вода із гірського струмка.

Ти нікому троянд не даруєш-
Квіти люди приносять Тобі,
Вірний сину, Ти тиши у могилі
На своїй безталанній землі.

Твоє серце вже більше не б'ється,
Але слава про Тебе жива;
Нехай ворог тепер не радіє,
Хай почує він наші слова:

Прийде час і настане розплата,
Кров катів потече, мов ріка,
Та ніколи не згасне, наш Брате,
У серцях Твоя пісня дзвінка.

На могилі Твоїй ми клянемося:
Ворог плати одержить свою,
Вільна буде уся Україна,
І почує ще пісню вільну.

III

Спасибі, Брате, за любов жагучу
До рідної Вкраїнської землі,
Повік Твою «Червону руту»
Співають будуть солові.

Тебе вороги довели до могили
За міцну і палку до Вкраїни любов.
В Твоє серце отруєний ніж устромили, —
Чому Ти нас, коханий, в той час не знайшов?

Чому не відкрив нам своєї печалі,
Чому не сказав, що мордують Тебе?
Ми ж будемо жити і підемо далі —
Спи спокійно, наш час неодмінно прийде.

Сходяться люди до Твоїх могили,
Ти не будеш забутий народом Твоїм.
Дуже мало з Тобою ми, друже, прожили,
Та вічно пишатимемся їм'ям Твоїм.

Повстане Вкраїна, козацька слава,
Розкується воля, розквітне земля;
Спи спокійно, — а вільна Вкраїнська держава
не забуде Твої геніальні слова.

(Продовження на стор. 4-й)

А. Власенко-Бойцу

ІЗ КРУГОСВІТНОЇ ПОДорожі ПО ДАЛЕКОМУ СХОДІ

Родина в якій я гостювала, займала трикімнатне мешкання, але воно було влаштоване так, що не зважаючи на малі розміри, виглядало просторе. Замість масивних стін там були чудово розмальовані, легкі паравани, звані «шоджі», що їх пересували відповідно до потреби. Шоджі можуть бути відкриті, коли родина бажає бути разом, особливо під час традиційного чаю, або поставити їх можна так, що кожний член родини має свою маленьку кімнатку, коли бажає самоти чи відпочинку. В часі спільних обідів або гостинного чаю (у могому випадку) вставляють низький стіл, до якого кожен сідатися на виткані солом'яні «татами». Чай був надзвичайно сильний, жовтий і зелений до вибору, а до нього тістечка «манджу» дуже смачні. Ласкаві господарі просили мене залишитися на вечерю, але я відмовилася, бо справді була дуже втомлена. Господина принесла мені в дарі, чи радше в реванші за раніше подаровану французьку парфуму, квітчасте японське кімоно, дуже приємне в дотик, яке я часто вживаю, згадуючи милу японську хату і культурну сім'ю.

Другого дня вранці вирушила я на заплановану ще в ЗСА поїздку «експресом-стрілою» до найбільше трагічної місцевості Другої світової війни — Гірошіми, де 6-го серпня 1945 року загинуло 240 тисяч населення. Із давньої Гірошіми опіліла лише Промислова Палата, яку скріплено як свідка атомового погрому в т. з. Парку миру, над яким кружляють стада білих голубів. У парку багато пам'ятників, присвячених жінкам, дітям, студентам, яких життя закінчилося в атомній радіації чи вогні. Їм поставлено Меморіальний музей миру, для них горить вічне полум'я. Усе це пригноблює туриста, хоч втримане

як і все в Японії на культурному, а не пропагандивному рівні, а всі пояснення подані в п'яти мовах. У цьому ж будинку приміщена також атомова бібліотека, в якій зібрані не лише всі дані, та книжки про Гірошіму, але також про конструктивну і деструктивну силу атому. В Меморіальному музеї є також відділ малярства і скульптури, пов'язаний з руїною Гірошіми. Теперішнє місто подібне до будь-якого модерного європейського міста, побудованого після Другої світової війни. Не раджу нікому, хто вразливий відвідувати Меморіальний музей, краще оглянути традиційні японські святині.

Святиня у старинному місті Кіото варта труду й ізди суперекспресом, що біжить із шкорою 130 миль на годину. Кіото — тисячолітня столиця Японії (794-1868), скарб японської давньої культури, архітектури і мистецтва, музей давніх святинь (понад 1,500), печер і дзеркальних ставків, а над усім-імператорська палата, вживана ще й тепер для спеціальних традиційних торжеств, що відбуваються по цілій країні в травні. Ці празники починаються урядовими імператорами, відтак день нової конституції, проголошеної 3-го травня 1947, а п'ятого травня — традиційне японське свято — «День дитини». Тиждень цих святкувань американці називають «Голден Вік», цікава назва тим, що вимова цих святкувань японською звучить дуже подібно — «Горуден оо-се-кі», що означає «новий крок» або «новий ступінь». І справді, проголошення демократичної конституції, за американським зразком, стало «новим етапом» в історії Японії.

«День дитини» нагадує нашого св. Миколая або Різдво в Америці. Діти дістають дарунків, переважно квіти. Йдуть з батьками на прогулянки чи дитячі майданчики або відвідують традиційні японські театри чи нові кінотеатри. Безліччю старинних пам'яток і святинь Кіото нагадує Рим, тому важко схопити всі враження, запам'ятати чи записати пояснення, що їх кожний може дістати в примайній трьох мовах: англійській, китайській і часто в німецькій, а згідно з туристичною книжкою, кожний десятий японець володіє англійською мовою так, що мовних труднощів не повинно бути, але є: Коли я приїхала до Наріти, то переконалась, що з англійською адресою, я не могла б була знайти готель, який мені рекомендували авіаційні

пасажери Пан Ам-у. А готель був чудовий, чистенький і коштував лише 5 тисяч єн, тобто 9 доларів за день. До моєї кімнати провадили два білі сходки, але не мальовані, а тесані з біленького дерева, неначе тільки поставлені. З дерева тієї ж барви була дошка в кімнаті та ванна, а все було оброблене темнішою барви тендітно різьбленим симетричним ззором. Таким був теж ніжний стіл і в такому ж кольорі гаптовані подушки — татами, тобто крісла. На столі посуд також дерев'яний, підставки і різного виду короби на приправи (сілі, перець, кмин і січні присмаки, яких я ще ніколи, за винятком цинамону, не коштувала). А все це легеньке, тендітне, делікатне поміститься зроблене. Коли я помила, залишивши сандалі ще на сходах, прийшла вже старша жінка з листом страв. Я попросила її (при допомозі розмовника Беріца), щоб вона принесла найбільше популярну японську вечерю. Через деякий час прийшла вона з величезною також дерев'яною тачою, на якій у порцелянових мисочках були страви, разом 8, в додатку поставила ще металеву вазу, під якою запалила спиртову лампу. Побачивши стільки їжі, що вистачило б на троє, я пошуквала в розмовнику пригожоу англійську фразу і запросила її вечеряти зі мною. Японка, мило всміхаючись, довго шукала за відповіддю у моїй книжці, вкінці її знайшовши, сказала: «Я служанка, не можу сідати до столу з гістьми». І хоч мимікою і рухами я підтримувала мої запитання та знайшла фразу — «нікому не скажу», вона низько вклонившись, висунула із кімнати.

Повернувшись забрати посуду і була досить недоволена, коли я дала їй 5 доларів. За хвилину прийшов, правдоподібно, її зверхник і віддав мені гроші, пояснивши, що і вечеря і обслуга вже враховані в оплату, яку я вже заплатила. Я подякувала йому, сказавши, що риба і рачки мені дуже смакували та що я тепер на діті та не потребує так багато їсти. Похвалила я теж служанку і просила передати їй згадані гроші. Жінка прийшла до мене знову вся розпромінена, до цього з дарунком, ще одним японським легеньким кімоном з бавовни, дуже пригожим на спеху.

(Закінчення буде)

Св.п. Григор Голембівський

Дня 11-го березня цього року у Клівленді, Огайо, помер, а три дні пізніше знайшов місце вічного спочинку на цвинтарі ап. Петра й Павла в поблизі Пармі, загальношанований і люблений магістр філософії Григор Голембівський.

Він народився 5-го грудня 1915 року на Бережанщині, Україна, і як типовий представник того покоління, що прийшло на світ, чи зростало вже після визволення змгань і відродження української державності, з молодості проявив гін до спорту, науки і громадсько-політичних справ, плано-вих, як готування до другої дії всенародних змгань. В царині науки поклонила його українська література з якою він закінчив неписаний союз на життя.

Після початкової і середньої освіти, яку здобув у Бережанах, Львові і Перемишлі, загартований у спортивних баталіях, начитаний у українській літературі юнак у Львівському університеті студент славістики, очевидно, з наголосом на українистиці. На жаль, події Другої світової війни і зв'язані з нею наслідки та потреба будівні приневольно відклали здобуття диплому на довгі роки.

Перерва не бентежить молодого завзятого: він, як його світило (це й одноіменник) Григорій Сковорода, зашкварив здобуттям знання, а не дипломом, тому багато читає. І ділиться своїми знаннями з рідною молоддю. У час німецької окупації він учителював у Сяніччині, в Перемишлі, а на першому етапі великого сходу з рідної землі в табірних школах Пфартіркену й Бархтесгадену, Німеччина.

Після переїзду на поселення до Клівленду зберігає вірність трьом своїм улюбленим: з молодості (хоч у дещо змінній черговості): громадській праці, фізичній культурі та українській літературі.

Постійно пов'язаний з організаціями Визвольного Фронту, Григор Голембівський виконує функції культурно-освітнього референта, як теж і голови клівлендського Відділу ООЧСУ. З того часу датуються його доповіді для членства цієї організації та доповіді для всієї громади — з доручення вчительської громади Рідної Школи, в якій довгими роками викладає українську мову й літературу, а рівночасно, на протязі декількох каденцій директує.

Як постійний свідок змгань місцевого УАСК „Львів” — Клівленд і незмінний староста (предсідник) загальних зборів цього спортового Клубу, поважаний педагог, вже з метричальними хрестиками чотирьох з лишнім декад, однієї неділі „Львова” і „заткав за пояс” наполовину молодшого центаврика, якого заступає.

Щойно в 1967 році подумав про формальне завершення власних студій. У Клівлендському університеті Вестер Резерв легко, як на вправах, здобуває звання магістра (мастер оу арте), а тоді згодом у тому університеті, як і у клівлендському стейтовому університеті, веде кредитові курси української літератури, виконує функції екзамінатора української і польської мови для тих, що знають ці мови, але не студіювали їх, як консультант дає поради студентам, які готувалися до іспитів.

Відхід на емеритуру приніс, нарешті, потрібний час, щоб подумати про мрію мрій: мгр Григор Голембівський гарячково заходився з тисячними записками писати історію української літератури найновішої доби.

На жаль, доля і тут — цим разом остаточно — перекреслила його плани. Дві тяжкі недуги сприяли, щоб у прискореному темпі підготувати здоров'я, а згодом і перервати нитку трудолюбного життя.

Залишилася по ньому тільки добра слава правдо-мовного, простолінного трудівника, широківидного потребам громади й народу толерантного по відношенню до інакомислячих, змгану української справи, про якого в серцях його учнів, співробітників і друзів повинна жити вічна пам'ять.

О.Гайський

Акція в користь...

(Продовження зі стор. 1)

поза оборону окремих осіб, а висловилися в користь усієї України, „країни в 50 мільйонів населення”. Згадуючи про Гельсінкські групи в СССР і Українську ГГ, вона казала про слушні домагання УГГ до влади виконання положень про людські права, але й дати Україні голос у вирішуванні її власної долі, особливо на міжнародній арені. З подібними промовами й вимогами свободи людини в Україні говорили й інші законодавці, які заохочені були закликом Ад Гок Комітету для Балтійських Країн і України до дії, і тим, що українські виборці, стурбовані долею нової жертви совєтського КГБ пишуть листи до своїх сенаторів і конгресменів, прохаючи їхнього заступництва за неї.

„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ” В МІННЕСОТІ

Міннеаполіс, Мінн. — У неділю, 23-го серпня ц.р., тут в Міннеапагу парк від год. 12-ої дня до 6-ої вечора відбудеться, заходами Відділу УККА, „Український День”. Офіційна частина програми розпочнеться о год. 3-ій по полудні. В програмі: доповіді, спів, танці тощо. Головний доповідач — д-р Маруся Бек. Виступлять також федеральні та стейтові політики.

РІЗНІ ЯПОНСЬКІ УРЯДИ ПО ЧЕРЗІ ПРОБУВАЛИ поліпшити відносини з Південною Кореєю, але це не шастило. Якщо доходило до поліпшень, то були вони короткотривалі й обмежені. Японці в першу чергу зацікавлені в господарській співпраці, південні корейці не можуть позбутися своїх політичних претензій до Японії й вимагають репарацій за довгі роки окупації Кореї Японією. Прем'єр Сузукі зачав заходи для поліпшення відносин з Кореєю активніше, як це робили його попередники. Він і натрапив на краший для того ґрунт. Новий лідер Південної Кореї президент Чун Ду Гван є тої думки, що і в інтересі Південної Кореї є зближення з Японією та триваліша співпраця. У плані є зустріч японського прем'єра Зенка Сузукі з президентом Гваном уже під кінець цього року. А перед тим відбудеться зустріч міністрів закордонних справ обидвох держав. Однак Південна Корея висуває як передумову виплату й Японією десятих більйонів доларів, як репарації за шкоди, що їх зазнала Корея в часі японської окупації. Японці в засади погодилися на виплату якоїсь суми, але значно нижчої вод тої, що її вимагають корейці.

ДЕМОКРАТИЧНІ ЛІДЕРИ, ЯКІ ДУМАЛИ ЗДОБУТИ західні стейти атакою на секретаря Департаменту внутрішніх справ Джеймса Ватта переконалися, що й тут вони програли проти президента Роналда Регена і Республіканської партії. Політичні спостерігачі кажуть, що справи республіканців у західних стейтах сьогодні стоять краще, як перед президентськими виборами.

В АТЛАНТИК СІТІ ЗАКІНЧИЛАСЬ 73-ТЯ З ЧЕРГИ конференція американських губернаторів, які у кінцевих резолюціях перестерігають Адміністрацію президента Роналда Регена перед змушуванням стейтів перебирати на себе всю відповідальність за соціальні програми і опіку над бідним прошарком населення. В резолюціях також говориться, що Реген намагасться побудувати „нову форму федералізму” і пересунути соціальні програми з Вашингтону на провінцію. Конференцію використали демократи для критики політики теперішньої Адміністрації, зокрема її економічної і соціальної програми.

БАНДИТИЗМ У РЕСПУБЛІЦІ УГАНДА ПРИБИРАЄ шораз більше на силу. Навіть публічні місця й дороги не є звільнені від нього. Бандити нападають не лише на урядові установи, але також на міжнародні організації та їхніх членів, які беруть участь у загальній допомозі населенню Уганди. Минулого місяця більша група бандитів напала на конвой авт., якими англійська допомогова організація Оксфери розвозила харчі й одяг для населення. Цього тижня бандити напали на італійське авто й убили сестру Ліліану Ріветту, яка організувала допомогу голодному населенню Уганди.

Молоді бандуристи...

(Продовження зі стор. 1)

оселі „Київ” гамірно, шумно, людно. Молоді, учасники Кобзарського Табору, в народних українських одягах з бандурами в руках, чудово прикрашують оселю. Якоюсь легкою і радісно від думки, що наш народ у процесі свого бурхливого виручаючого життя створив перлину — власну унікальну культуру, переплетену бандурою, вишивками, неперевреною народною пісню-думою, об'єднавши нас у моноліт, якого не змогла подолати ні залізна завіса, ні „Сибір неісходима”. Мистецький керівник О. Метулинська тепло привітала батьків і гостей, які чисельно зібралися, щоб бути учасниками хорошого урожаю. Це була година справжньої насолоди, бо молоді бандуристи не лише на своєму полі огріхів, досконало виконуючи вокально-інструментальні чи інструментальні речі під змінною диригентурою О. Метулинської і М.Дейчаківського.

Ритмічно, точно, музично-досконало лунали історичні твори — „Ой, літа орел”, народно-побутові — „Косарі”, переплетені глибоко-ліричними, як „Ой, вишенько, черешенько”, на тлі ніжного, сольного Лесі Вебер. Вокально-інструментальні точки відповідно чергувалися з інструментальними, які визначалися складними, вишукано-музичними переходами, як в „Горлиці”, „Буковинка”, „Зайчики” чи динамічного „Танку” в обробці Г.Т.Китастого. І, очевидно, жартівливі, бож народна скарбниця багата на такі твори: „Як поїхав мій миленький”, „Іде, іде дош”, „Пісня про Явтуха”, виповнена по віночці ширим гумором. В пісні зображено життя селянина для якого віз важливіший за будь-що і будь-кого, тому „Дівко, сідай, та гляди, воза не поламай!”, а як береш грушу, то, бери якусь там гнильну ку...”. „Явтух” був у виконанні Наталі Павленко під акомпаніамент бандури М. Дейчаківського.

„Взяв би я бандуру...” — це до глибини просто й непроминальна своїм змістом пісня бандуриста. Легко, майже непомітно молоді пальці перебігають по струнах бандур і з-під них,

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ЧІЛЕ, АВГУСТО ПІНОЧЕТА, виселив за кордон чотирьох противників теперішнього режиму в цій країні. Серед прогнаних є християнський демократ Джейм Кастильйо, голова чилійської Комісії прав людини, а також члени колишнього лівого уряду покійного президента Сальвадора Альєнде.

ГОЛОВНА УПРАВА БРАТСТВА МАСЛОСОЮЗНИКІВ

подає сумну вістку членам Братства, Кооператорам, членам Комбатантських організацій і Українському Громадянству, що в Каліфорнії, дня 20-го липня 1981 р. відійшов у Вічність, на 87-му році життя

сл. п. доц. інж. агр.

МИХАЙЛО ХРОНОВ'ЯТ

учасник Визвольних Змгань — старшина на вищих командних постах в УГА і АУНР, член Дирекції Маслосоюзу у Львові і начальник його Організаційного Відділу, доцент УТГІ, діючий голова Братства.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — відслужено дня 1-го серпня ц. р. в Нью Брансвіку і на українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного висловлюємо наше щире співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА Б-ВА МАСЛОСОЮЗНИКІВ

В НЕВ'ЯНУЧУ КИТИЦЮ КВІТІВ на свіжу могилку внучки Панства Павла і Марії Гарматів вплачуємо \$20.00 дол. на Стипендіяний Фонд УНСОюзу.

О. Я. ШУМИЛИ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВИЖУ МОГИЛУ св. п. д-ра ВОЛОДИМИРА САВЧАКА шкільного товариша і приятеля, складає д-р Олег М. Волянський даток 25.00 дол. на земляцтво „Перемишляни”;

І НАЩЕ СВИЖІШУ МОГИЛУ св. п. д-ра МИКОЛИ КУЗЬМОВИЧА замість квітів на пластовий молодечий журнал „Юнак” складають Людмила і Олег Волянські даток — 25.00 дол.

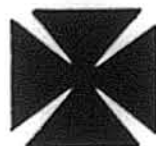
ВІЧНА СПОЧИЛИМ ПАМ'ЯТЬ!

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ бл. п. інж. МИРОНА ЕВГЕНА ЛЕВИЦЬКОГО

будуть відслужені ЗАУПОКОЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ в СЕРЕДУ, 19 СЕРПНЯ, 1981 р. о год. 10 рано в українській католицькій церкві СВ. ЮРА в Нью Йорку в монастирі СВ. ЙОСАФАТА, в Глен Ков в українській католицькій церкві, в ЄРУСАЛІМІ

В пам'яті Дорогого Мужа і Батька складаємо 100 дол. на Укр. Медично-Харитативну Службу, в Мюнхені і 100 дол. на церкву СВ. Юра в Нью Йорку.

Про молитви за спокій душі Покійного просять: ЯРОСЛАВА — дружина ВІРА — донька

В глибокому смутку повідомляємо, що 30-го липня 1981 р. в Торонто, Онт., Канада відійшов у Вічність на 96 році життя

бл. п.

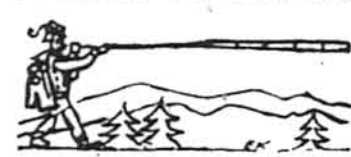
БОГДАН ЯВОРСЬКИЙ

к. старшина УГА і підприємець в місті Стрий, Західна Україна ПОХОРОННІ ОБРЯДИ — відбулися дня 31-го серпня з церкви св. Миколая на цвинтарі Проспект в Торонті.

В глибокому смутку:

донька — МАРІЯ БІГУС з мужем БОГДАНОМ внучи — УЛЯНА СМЕРЕЧИНСЬКА з родиною МИРОН БІГУС з родиною ЮРІЙ БІГУС з родиною правнуки — АНДРІЙ, ХРИСТИНА, ДАРІЯ швагер — Епископ АНАТОЛЬ ДУБЛЯНСЬКИЙ — Німеччина швагрова — ІВАННА КОРЧАК-ГРИНЬ з синами в Україні сестринка — ОРІСЯ ГАРАСОВСЬКА з родиною кузини — МИРОСЛАВ ЯВОРСЬКИЙ і ЛІДА ВОЛОСЯНСЬКА, ЛЮБОМИР ТАТУХ і БОГДАН КОРЧАК з родинами в Америці ЕМІЛЬ КОРЧАК з родиною у Франції.

Нема то як на Союзівці!

Осепі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля м. Кергонксон, Н. Й.

КОЖНОЇ П'ЯТНИЦІ

ЗАБАВА при звуках оркестри „Союзівка” під кер. Аліка Худолія на бубнах Дорко Сенчишин Конферансьє — Аня Дидик

СВЯТО МОЛОДІ ПРОГРАМА

Субота, 15-го серпня, год. 8:30 веч. КОНЦЕРТ Співає Оксана Тромса, Тома Прутиняк фортепіан — Уляна Пінковська, Оксана Равлюк-Прутиняк Год. 10-та веч. — ЗАБАВА Грає оркестра „Темпо”.

Неділя, 16-го серпня, год. 3:30 ВІДКРИТТЯ СВЯТА МОЛОДІ ТАНКИ, СПІВИ, ГУМОРИ у виконанні Ансамблю „Союзівка” з участю Miss Союзівки 1981 р. — Орисі Ганушевської

Понеділок, 17-го серпня ЗАБАВА при звуках оркестри „Водограй” Середя, 19-го серпня, год. 8:30 веч. КОНЦЕРТ: фортепіан, бандура і скрипка ЗАБАВА

П'ятниця, 21-го серпня ГОСТИННИЙ ВИСТУП КУРСАНТІВ ТАНЦОВАЛЬНОГО ТАБОРУ в Глен Спей під проводом п-ї Роми Прийми-Богачевської ЗАБАВА

Субота, 22-го серпня, год. 8:30 веч. КОНЦЕРТ Співають: Василь Найдан, Ліда Гаврилюк, Стефан Шафаровський. ЗАБАВА Оркестра „Каменяр” з Дітройту, Міч.

Понеділок, 24-го серпня ЗАБАВА Середя, 26-го серпня, год. 8:30 веч. КОНЦЕРТ Фортепіан, бандура і скрипка. ЗАБАВА

П'ятниця, 28-го серпня, год. 8:30 веч. КОНЦЕРТ Визначних студентів УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ ЗАБАВА

Субота, 29-го серпня, год. 8:30 веч.

КОНЦЕРТ Музичний Ансамбль „МАЛ'ВІ” з Чикага, Ілл., Танцювальний Гурток „ВОЛЯ” з Картерет, Н. Дж.

ДОПОВІДІ І ПРЕЗЕНТАЦІЇ:

Понеділок, 17-го серпня, год. 4-та по пол. „УКРАЇНСЬКА СКУЛЬПТУРА” доповідач — Михайло Черешньовський

Вівторок, 18-го серпня, год. 8:00 веч. „ПОЯСНЕННЯ ГРАФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ” доповідач — Аркадія Оленська-Петришин

Вівторок 18-го, четвер 20-го, п'ятниця 21-го серпня, о год. 11-ій перед полуднем. „СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА: ЇЇ ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО І СУСПІЛЬСТВО.” доповідач — Оксана Бакум

Середа, 19-го серпня, год. 4:00 по пол. „УКРАЇНСЬКІ ТЕКСТИЛЬНІ ВИРОБИ” доповідач — Анна Пашчак-Денисик

П'ятниця, 21-го серпня, год. 4:00 по пол. Висвітлення фільмів „THE STRONGEST MAN IN THE WORLD” і „STREETCAR” доповідач — фільмовий продуцент — Галія Кучмій

Понеділок, 24-го серпня, год. 4:00 по пол. „ТВОРИ МИХАЙЛА МОРОЗА” доповідач — проф. Ярослав Лешко

Вівторок, 25-го серпня, год. 8:00-ма веч. „ФЕСТИВАЛЬ ФІЛЬМІВ ПРОДУЦЕНТА СЛАВКА НОВИЦЬКОГО” доповідач — Славо Новичкий.

Середа, 26-го серпня, год. 4:00-та по пол. „УКРАЇНСЬКИЙ ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР” доповідач — Соня Гураль.

Четвер, 27-го серпня, год. 4:00 по пол. „ДЕРЕВОРИЗІ” доповідач — Яків Гніздовський

ВИСТАВКА МОЛОДИХ МИСТЦІВ

Неділя, 16-23-го серпня Вікторія Варварів, Анна Пашчак-Денисик, Олег Денисик, Христина Чура, Лариса Мартинюк, Катерина Шміндак.

Неділя, 23-29-го серпня Дора Ольшанівська, Катерина Слабодух, Петро Цюпка, Мотря Тимків

ПАНЕЛЬ:

Неділя, 16-го серпня, год. 8:00 веч. Тема: „РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ”

Неділя, 23-го серпня, год. 8:00-ма веч. Тему: 1) „УКРАЇНСЬКА КЛАСИЧНА МУЗИКА” модератор — Андрій Добрянський 2) „РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ”.

Округи УНСОюзу Стейту Нью Джерзі ПЕРТ АМБОЙ, НЮАРК, ДЖЕРЗІ СІТІ І ПАССЕЙК

— влаштовують —

В НЕДІЛЮ, 23 СЕРПНЯ 1981 р. година 1-ша по полудні

в Українському Селі, Бавнд Брук, Н. Дж.

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УНСОЮЗУ

ПРОГРАМА ДНЯ:

НАЦІОНАЛЬНІ ТАНЦІ — ТАНЦОВАЛЬНА ГРУПА ОСЕРЕДКУ СУМА в ПАССЕЙКУ під мист. керівництвом п. РОМАНА СТЕТКЕВИЧА, РІЗНІ РОЗВАГОВІ НЕСПОДІВАНКИ ДЛЯ МОЛОДІ • ЗАБАВА при звуках оркестри ВОЛ. БИХОВСЬКОГО •

ДО УЧАСТІ ЗАПРОШУЄТЬСЯ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ТА ЧЛЕНИ СОЮЗОВЦІВ УСІХ ДОВОЛИШНИХ МІСЦЕВОСТЕЙ СТЕЙТІВ НЮ ДЖЕРЗІ, НЮ ЙОРКУ Й ПЕНСІЛЬВЕНІ.

Івасюка не забувають...

(Продовження зі стор. 2)

IV

Могили ми не лішимо в спокої,
Ми будемо до неї день і ніч ходити.
Ми будемо вже мертвого Володю
Від напасті живої боронити.

Тепер вам же пече і коє в очі,
Що люд на домовину глянуть їде,
Тому і хочете за тридев'ять земель
Сховати честь його з очей.

Чека! ми не дамо Івасюка,
Він тут загинув, тут його земля.
Якщо ви хочете забрати Івасюка,
Могила найдется на вас, Чека!

Лишть в спокої вже людину,
Вона вже мертва, вам не зробить зла,
Та не вразить живу людину,
Жива людина більш страшна.

Вона повстане ще з ярма.
Тоді чекатиме на вас петля.
Ми зачекаєм. Залишть в спокої
Кривавий гроб Івасюка.

A Ukrainian perspective on the news...

THE UKRAINIAN WEEKLY

Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for _____ year(s) (Subscription rates: \$5 per year for UNA members \$8 for non-members)
My name is _____
I belong to UNA Branch: _____
Address _____
City _____
State _____
Zip code _____

GIFT SUBSCRIPTION

In addition, I would like to give a friend one year's subscription to The Ukrainian Weekly at the discounted rate of \$4.
His/her name is _____
Address _____
City _____
State _____
Zip code _____
I enclose a check for \$ _____

THE UKRAINIAN WEEKLY

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

HNIZDOVSKY

WOODCUTS, 1944 - 1975

A Catalogue Raisonné by ABE M. TAHIR, Jr. with a foreword by PETER A. WICK and an autobiographical essay by JACQUES HNIZDOVSKY
Price: \$25.00 hard bound. Postage and handling one dollar.
New Jersey residents add 5% sales tax.

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

НОВА ВАРТІСНА ПОЯВА НА НАШОМУ КНИЖКОВОМУ РИНКУ

ЛЮБОВ КОЛЕНСЬКА
ДЗЕРКАЛА

У книжці 16 новель: „Дзеркала“, „Каміля“, „Розмова з канделябром“, „Переміна“, „Поет“, „Немає повороту“, „Мій сусід“, „У телефонічній будці“, „Джмеліний спів“, „Етюд про любов“, „Божий чоловік“, „Дженні, вернись“, „Вже не ті“, „Віддали сина“, „Голуби за нами“ і „Загнись птахів“.

„Дзеркала“ — повість читається з цікавістю і її можна вважати вартісним надбанням нашої літератури...

В. Чапленко

В-во „Свобода“

Ціна: \$12.00. Пересилка \$1.00
Мешканці штату Нью-Джерсі зобов'язані
5% ставкою податку

Книжку можна набуті:
(Просимо вивантажити, віддати і разом з належністю переслати)

"SVOBODA" BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Прощу переслати _____ примірник _____ книжки: Любов Коленська „ДЗЕРКАЛА“ на адресу: (писати по англійськи):

Ім'я і прізвище _____

Адреса: _____

Чек (можливо ордер) на \$ _____ залучую.

Дата _____

Підпис _____

Відсталість советської...

(Продовження зі стор. 2)

Польська Народна Республіка, над якою Москва майже цілком втратила контроль через недопільну увагу економічної системи в цій сателітній державі.

Конфронтація

Проти надмірного продажу зерна советській імперії протестують також численні американські установи і приватні особи, бо така продаж потягає за собою подорожжіння харчів у США, що було так наглядне в 1975 році. Внаслідок зросту також ціна на Заході на м'ясо, птицю та багато інших продуктів, залежних від зерна. Єдиною країною, однак, де продукти не дорожнуть, хоч їх не можна отримати в достатній кількості, є СРСР, який що „стабільність“ досягає величезними капітальними вкладеннями в державної каси, зумисно для того, щоб показати „вищість“ советської „соціалістичної системи“. Існують, однак, інші негативи в цьому роду господарських експериментів, а саме, Москва позбувається запасів золота і коштовного продукту нафти, щоб заступити ними закордонну валюту, бо за советські безцінні рублі жадна із західних держав не хоче продавати збіжжя.

Деякі аналітики на Заході думають, що советська система могла б легше

перетримати, якщо б вона залишалася сама в собі, герметично замкнена, як це було під час урядування Йосифа Сталіна і якщо б не існувала конфронтація з багатою більшою розвинутою систематично уліпшуваною „капіталістичною“ системою. Самозрозуміло, що західна технологія, розвинена і модернізована сільське господарство, індустрія тощо, загрожують советській стабільності на кожному кроці і ця загроза не є мілітарної чи навіть політичної натури, вона скоріше ідеологічна, доказом чого є буття сателітних держав: Мадяри в 1956 році, Чехословаччини 1968, Польщі, а навіть Східної Німеччини у ранніх 50-их роках.

Отже, тут ми доходимо до основної мети комуністичної імперії, яку вона собі поставила в програмі: капіталізм мусить зникнути з лиця землі, його треба замінити „соціалістичною системою“, бо інакше імперія завжди буде загрожена конкурентом „імперіалізму“. Зрештою ці справи достатньо вивисні у своїх численних статтях відомий югославський теоретик Мілован Джілас, який вже давно зрозумів фактори розмежування між двома системами, заповнивши при тому упадок комуністичної системи „соціалізму“.

Як здобути приятелів...

(Продовження зі стор. 2)

Вашінгтоні і т. п., а теж з'ясована справа Миколи Руденка. У цьому повідомленні теж сказано, між іншим, що у минулому конгресмен Коглін телефонував до Советського Союзу до живих дисидентів і хоча мав деякі труднощі завжди одержувати вартісний продукт, з цього бачимо, як „спеціальне“ трактування мають у СРСР українські дисиденти.

Наші комітети оборони прав України чи будь-які інші українські організації у різних штатах Америки, які зацікавлені у допомозі нашим переслідуваним братам і сестрам в Україні, на нашу думку, повинні використовувати вищезгадані засоби усвідомлення і прислання для української справи американських конгресменів.

Тамсниця успіху

У цій статті ми не згадали найбільшій і основній тамсниці успіхів філадельфійського Комітету Оборони Національних і Людських Прав України, а імені незначайної працівності і цілковитої присвяти справі допомоги нашим переслідуваним братам і сестрам в Україні. Наприкінці варто згадати, що з філадельфійським Комітетом часто співпрацює д-р Ніна Строката-Караванська, яка в останніх тижнях брала участь разом із членами комітету у поїздках до Вашингтону, де разом із головою Комітету свідчила перед Ад Гок Комітетом для Справ Балтійських Країн в Україні, мала теж зустрічі, разом з членами Комітету з конгресменами і тим подібне.

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСОЮЗУ
ПРАЦІ

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.

За інформаціями пишть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Atten: Organizing Dept.

або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250

Скористайтеся з виймово доброї нагоди

ОГОЛОШЕННЯ

в Календарі УНСОЮЗУ
на 1982-ий рік

який появиться в повному 20-тисячному тиражі „Свободи“

Цим Ви зможете познайомити весь український загаль з Вашою установою, Вашою професійною обслугою чи Вашим підприємством

Одна сторінка	\$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Замовлення і належність просить надіслати найдалше до 15-го вересня 1981 р.

SVOBODA

30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302

Грудка землі на могилу

Святослава Зятіка

Славка Зятіка я знала дуже добре, його батьки купили хату наприкінці нашої у Перемішлі, при вулиці Соляній, яку згодом перезвано на вулицю Нарutowича.

Славко був сдиною дитиною у своїх батьків, і тому вони догоджували йому, як тільки могли, а він їх любив і шанував. Мама Славка, учителька на пенсії, була відомою дівчиною у Перемішлі, довголітньою головою місцевого Відділу Союзу Українок і ревною членкою співочого товариства „Боян“. І шанували і з нею рахувалися. Славко часто допомагав мамі в її громадській праці розношенням вісток до членок, канцелярською роботою, печатанням квитків на імпрези, чи складанням лосів на фестивалі. Робота дрібницька, непомітна, але тим не менше важлива, бо заощаджувала голові СУ багато часу. Батько Володимир був урядовцем і часто мав на було його бачити у товаристві сина, коли ввечері йшли обідати на прохід. Славко вчився у державній гімназії для хлопців і після того, як склав іспит зрілості (мабуть у 1932 році), записався на медичні студії у Відні. Батько й мати Зятіка мріяли про те, щоб побачити сина на добром становищі, а Емілія складала вишівані рушники для майбутньої невістки. На жаль, не довелося їм побачити сина лікарем, ані пізнати його дружину, бо війна відтяла їх від нього, а пізніше виймові обставини в Перемішлі після закінчення війни змусили їх покинути місто й переселитися до Дрогобича. Там вони й закінчили своє трудове життя, ніколи більше не побачивши свого сина-одинака.

Славко любив оповідати, жартував, кожного впроваджував у добрий настрій. Після матури наші дороги розійшлися. Зустрілися ми значно пізніше в дуже тяжких умовах, і тоді Славко і його дружина зробили нам справді неоцінену послугу. Та щоб представити, яку дійсно велику послугу, мусу дещо написати про нас.

Весною 1944 року мій св.п. чоловік (скрипач) вивіз до Німеччини, як член містечкої групи, яка мала давати імпрези в таборах для українських робітників. Однак, ще того самого року, 31-го серпня, звинули всі театри й містечкої групи з огляду на посилені воєнні дії, а їхні члени мусили йти до фабричних робіт. Мій чоловік опинився у фірмі Сіменс-Гальске у Відні як фізичний робітник і там перейшов усі страшенні бомбардування і їхні наслідки. Я з дитиною жила вель час окремо і шойно 26-го червня 1945 приїхала до Відня.

28-го червня запровадив чоловік мене з 22-місячною дитиною до малого парку (я Відня не знала) і пообіцяв за годину повернутися. Сам пішов до каварні „Фролік“ на зустріч зі знайомим Г. Минула година й більше, жду й жду, вже потемніло, похолоділо, нарешті, замікали город, мусила йти. Надіялася, що чекає мене перед брамою хати, бо знав, що не маю ключів. Ні, нема. І вдома нема. Значить трапилося якесь несчасть, бо часи неспівні. Цілу ніч очевидно, не спала. Біля 9:30 год. ранку приходить знайомий Г. і оповідає: як тільки вони опинилися в каварні, прийшла австрійська поліція, перевірила документи і всіх, які не мали офіційного дозволу на побут у

місті, заарештувала. Куди, однак, цих людей повели і що з ними зробить — невідомо. Балакою з ним, коли входить якийсь незнайомий австрійський вістко від мого чоловіка. Виявилось, що і цей же каварні затримали і її нареченого. Вона пішла за ними услід і від поліції довідалася, що треба принести йому їсти. Сьогодні вона занесла йому передачу, а мій чоловік, який був також там, попросив її, щоб повідомила мене й щоб я подбала про харч для нього, бо їм їсти не дають. Подумавши про харч! Я мала лише горох, сушені „кльоцки“ і трохи сухого хліба, без можливості щось зварити. Оповіді це незнайомий, а вона зворушилася, взяла трохи „кльоцок“, щоб зварити й, коли зможе, занести на поліцію. Вже при цій розмові я запримітила, що наша неспосидюча доня раз-у-раз лягає, що в неї було дуже незвичайне. Очепотили блишати, але, може то лише так мені здається.

Зварила я у кімнатній печі на паперях трохи кави, взяла кусник сухого хліба, понесла в'язень. Приходжу на поліцію, звідти відсилають мене в інше місце, а там кажуть повертатися назад. Невиспана ніч, дитина тяжить на руках, голова повна журби...

По полудні дитина дістала 38° гарячки. Пішла я до лікаря, що був у сусідстві: паратиф — недуга пануюча тепер у Відні. Дитина мусить тяжко лежати в ліжку, діставати теплі обкладики, багато і часто теплого пилу. Вночі гарячка піднялася до 40°. Дитина лежала без руку, просила тільки пити.

Наступного дня лишила я доню на волю Божу, сама занесла чоловікові чорну каву й кавалок хліба, а відтак пішла до вищої поліційної інстанції просити звільнення чоловіка з огляду на недугу дитини. Поліційні урядовці відсилали мене один до одного, аж вкінці добилася я до заступника шефа.

Нарешті дістала усний дозвіл на звільнення чоловіка з тим, що до сімох днів мусимо вийти з Відня. Прохасмо, щоб дали дозвіл на папері, що можемо перебувати у Відні, відмовляють.

Пішов мій чоловік до управи міста, просити картки на молоко для хворої дитини, відмовили. Раз нема дозволу на побут, то й харток не можна мати. Дитина три дні кривавила, а п'ять днів нічого не їла, тільки воду пила. Роздобув мій чоловік слючок розварених яблук і так по ложечці ми їх давали й піддержували життя ще два дні. Тоді пішла я знову на поліцію просити продовжити нам дозвіл на побут ще на сім днів. Дозвіл дістала, але знову ж тільки усний. Тим часом за два дні приходить поліція і нуримати, що ми ще у Відні, хоч я йому вияснила всю

справу, сказав за півгодини зголоситися на поліції у відповідного інспектора. Якраз чоловіка вдома не було, залишила я сплячу дитину саму і біжу до самого шефа. На моє велике щастя, в кімнаті зголошений до нього не застав ніякого секретаря. Стукаю, отже, й вхожу, застаю: сам Естеррайхер. Симпатичний, молодий чоловік, вислухав мене і на лікарській посвідці приписав дозвіл.

Проте знову приходив до нас той самий поліцейський, щоб ми вийшли з Відня.

Вийхати. Легко це сказати але як це пережити; в наповні транспортів для дитини певна загибель. Але на світі діються чудеса... У постійній біганині за якоюсь роз'язкою мій чоловік у величезному, перелюдному Відні зустрів доброго Славка Зятіка. Цей, довідавшись про наше горе, ані хвилини не роздумуючи, запропонував нам переїхати до нього, відпочити, заспокоїтися, підлікувати дитину. Ми так і зробили. В його маленькому городку доня і мій чоловік набралися сил до дальшої мандрівки. Ніколи пізніше ми не зустрічали Зятіків. Я думаю, що небагато осіб вирішилося б на таке вийажне діло, як св.п. Святослав Зятік, яке могло для нього мати дуже неприємні наслідки, — до мешкання, яке було призначене на дві особи, прийняти ще три. Йому з дружиною було, правда, трохи легше, бо вони були горожанами Австрії, отже, їх не виганяли, але повсюди злидні і до їхньої хати заглядали, дуже вони скромно жили. Нехай добрий Господь винагородить його старощу за цей вичнок любові ближнього, а його дружині допоможе перетримати тяжкий час після його втрати. Знаю, що ми не були єдиними, яким вони обидвоє допомогли в той чи інший спосіб.

Любов Цегельська

Мілена Рудницька

Невидимі

Стигмати

Книжка у твердій темно-бронзовій обгорці із золотими буквами. 552 сторінки із фотографічною документацією. Ціна 15.00 доларів.

SVOBODA

30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303

Мешканці штату Нью-Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку

РОЗШУКИ

РОЗШУК

Анна Купай родилася 3. 3. 1926 р. в Мінську, Білорусія. Правдоподібно вийшла заміж, і зветься, по чоловіку (Усай). Хто знав би щось про її долю, прошу писати безпосередньо на адресу:

ANNA CUNIAK
4431 9th St. N. W.
Canton, Ohio 44708
Tel. 1-216-477-8250

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури

МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОТИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ
ДРУГЕ. ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ. З КОЛЬОРИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

„Меч і книга“ — це необхідна допоміжна пектура при навчанні українознавства.

112 сторінок — ціна \$6.00 + порто.

Мешканці штату Нью-Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку

ЗАМОВЛЯТИ

"SVOBODA" BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

На дарунок для дітей!

- НЕ ВИТРАЧАЙТЕ ГРОШЕЙ НА НЕПОТРІБНІ ЗАКУПИ ДЛЯ ДІТЕЙ!
- НЕ РОБІТЬ КРИВДИ ДІТАМ — ВЛУКАМ!
- ПЕРЕДЦІЛІТІТЬ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода“ заходами Українського Народного Союзу. Релативна ціна: Річна передплата у США — 8.00 дол., у інших країнах — рівновартість цієї суми. Для членів УНС — 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 долар.

"THE RAINBOW" — "VESELKA"

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

REAL ESTATE

- 1 Attractive home on 2.1A #. 4 bdrms./ 1 1/2 baths, pond, large storage bldg., gar., macadam dr., pleasant country. — \$57,000.
- 2 Lovely modern 2 sty. wd. fr. 3 bdrms., large liv. rm. with fireplace, kit., din. rm., 2 tile baths., gar., storage bldg., gar., carport, extra room ideal for hobbyist. 1.2A — \$80,000.
- 3 Small summer cabin, 2 bdrms., bath, plus loft, fireplace lake rights — \$23,500.
- 4 SPECIAL! — 50 BOAT MARINA-beach, sports shop, apt-house 5 large apts. 325 ft. + large lake frontage, very good potential, \$230,000 with terms.

BURCKARD REALTY

ROUTE 97

POND EDDY, NEW YORK 12770

Tel.: 914-856-6533

A. E. SMAL & Co.

REAL ESTATE & INSURANCE

1733 Springfield Avenue

Maplewood, N.J. 07040

(201) 761-7500

Приймає всі роди забезпечення, зокрема: на особові і вантажні авта та мотоцикли; від вогню, від відповідальності і бонди; на життя і акцидентів поліси.

Продає і приймає на продаж нерухомість в Мей-стеді, Ірвінгтоні та всіх доколичних місцевостях.

1. 10 акрів, площа, на „шопінг центер“, при головній дорозі, міська вода і каналізація, готова до будови крамниці, офісу „Ліс ор Сейл“.
2. 7 акрів, на спільні дом „апартаменти“, коло церкви і залі, близько крамниці, шпаль, парку та мінерального, джерельного озера.
3. Збудуємо спільні дом, для тих, що хотіли б жити в українському селі, між своїми людьми. Початкова ціна від 27,750 дол. Приймаємо згошення.
4. Новий дім, 2 спальні, 1 1/2 ванни, покій, ідальня, кухня, веранда та гараж, мурований, 38,500 дол.
5. Новий, мурований, на дві родини, 74,950 дол.

ПАРУ ХВИЛИН ВІД УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА

6. Відкриваємо нову парцеляцію, односторонній площі („пост“), в помаранчевім саді, дуже гарній околиці, в сусідстві „гоф“ парку, з гарним краєвидом хат, садів і озера, це одна з найкращих околиць Фльориди, близько центральної академічної школи, тільки 5 хвилин до мінеральної купельної води „Мінерал Спрінг“, з вільним вступом, початкова ціна від 3,950 дол., 500 дол. готівки, решту на сплату на 10% річно, маємо тільки 48 площ.
7. 7 кімнат, 2 ванни, мурований хата, 1/2 акра землі, в сусідстві гарної ділячки, ціна 42,500 дол.

Sunnyland Realty

855 N. Park Avenue

Apopka, Florida 32703

Phone: (305) 886-3060

STEPHEN KOWALCHUK

Realtor

FUNERAL DIRECTORS

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЩИРА І ЧЕСНА
our Services Are Available
Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоро-
нами на цвинтарі в Бавді
Брукліні і перенесенням тіл
з Останків з різних країн
світу

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue

(corner Stanley Ter.)

UNION, N.J. 07083

(201) 944-4222

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами

в „BRONX“, „BROOKLYN“

NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

КОНТРОЛЬОВАНА

ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET